

The background of the entire page is a light blue color. Overlaid on this are several geometric shapes: squares and rectangles in various shades of blue (from light to dark) and solid black. These shapes are arranged in a way that creates a sense of depth and movement, with some shapes appearing to be layered on top of others. The shapes are distributed across the page, with a concentration of larger shapes in the upper half and smaller, more numerous shapes in the lower half.

Muziekgebouw

JAARVERSLAG
2015

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	2
Begroting 2016	13
Verslag Raad van Toezicht	14
Bestuurssamenstelling	16
Balans per 31 december 2015	18
Exploitatierkening	19
Kasstroomoverzicht	20
Toelichting algemeen	21
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	22
Toelichting balans per 31 december 2015	26
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	33
Toelichting op de exploitatierkening	34
Toelichting op de activiteiten	37
Toelichting op de verschillen begroting en resultaat 2015	38
Toelichting aanvullend	43
Overige gegevens	
Gebeurtenissen na balansdatum	44
Resultaatbestemming	44
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45

BESTUURSVERSLAG

1. Inleiding

De stichting Muziekgebouw aan 't IJ (verder Muziekgebouw) kijkt terug op een succesvol jaar. In 2015 gaven we het startschot voor de viering van het 10 jarig bestaan van het Muziekgebouw. Al 10 jaar lang stelt het Muziekgebouw zich ten doel voorpost te zijn van nieuwe muziekvormen, kraamkamer van de allernieuwste muziek en de verbindende schakel tussen de contemporaine muziekcultuur en de klassieke. Bij alles wat we doen staan liefde voor de muziek en de wens om voorop te lopen en spraakmakend te zijn centraal. Het 10 jarig jubileum is een mijlpaal waaraan we in het hele seizoen 2015 - 2016 aandacht besteden. Het jubileum werd uitgebreid gevierd tijdens de seizoenopening op 11, 12 en 13 september (zie programma highlights). Tijdens dit jubileumweekend wisten zo'n 3.500 bezoekers het Muziekgebouw te vinden. Over heel 2015 trok het Muziekgebouw ruim 102.000 bezoekers. Dat zijn er bijna 22.000 meer dan begroot in het Kunstenplan 2015. De onstuimige groei van de afgelopen jaren topt conform de verwachtingen langzaam af. Zeker in vergelijking met het topjaar 2014 waarin het uitzonderlijk grote aantal concerten in de Grote Zaal (ruim 15% meer dan in 2015) en de bezoekersaantallen van de Amsterdamse Cello Biënnale die we in even jaren in huis hebben het beeld vertekenen. Een vergelijking met 2013 ligt daarom meer voor de hand. In 2013 organiseerden we ongeveer hetzelfde aantal concerten in de Grote Zaal als in 2015. In 2013 trokken we 98.000 bezoekers. In 2015 is dus opnieuw groei gerealiseerd, zij het zoals verwacht in bescheiden mate. De bezettingsgraad voor de Grote Zaal ligt inmiddels boven de 60%. Evenals in 2014 is een opvallende groei waarneembaar van het aantal concerten in de Kleine Zaal van het Muziekgebouw en van concerten op andere locaties. In 2015 waren dat er 60 met in totaal bijna 9.000 bezoekers. De bezettingsgraad voor deze concerten ligt op ruim 90%. Het gemiddelde bezettingspercentage van alle activiteiten in het Muziekgebouw komt hiermee uit op 65%. In 2010 was de bezettingsgraad 45% en constateerden we in het jaarverslag dat dit cijfer gestaag zou moeten groeien in de komende jaren. In de afgelopen vijf jaar is deze dus met 20 procentpunten gestegen en hebben we een belangrijke doelstelling ruimschoots gerealiseerd. Het totale aantal bezoekers (inclusief Educatie en Zakelijke Evenementen) lag in 2015 op ruim 135.000.

Met in totaal zo'n 40 FTE aan personeel werken we in het Muziekgebouw dag in dag uit aan het perfectioneren van de concertbeleving voor publiek en musici. Dat doen we onder andere door het optimaliseren van onze interne organisatie en de werkprocessen (zie verder onder 'personeel'). We maken op alle fronten slagen en dat legt het Muziekgebouw geen windeieren. Financieel staat het Muziekgebouw er goed voor en was 2015 een goed jaar. De totale inkomsten lagen € 300.000,- boven begroting. Dat wordt veroorzaakt door groei in inkomsten op bijna alle terreinen. Vanzelfsprekend in kaartverkoop, maar ten opzichte van 2014 groeiden vooral ook Zakelijke Evenementen (+ € 200.000,-) en fondsenwerving (+ € 100.000,-) flink. Tegenover de binnen gehaalde fondsen staan uiteraard ook kosten, waardoor ook de kosten (+ € 200.000,-) hoger uitvallen dan begroot. Uiteindelijk staat er onderaan de streep een resultaat van bijna € 45.000,-. Door de goede resultaten over 2015 hoeven we de bestemmingsreserve programmering niet aan te spreken in 2015. Het resultaat voegen we dan ook toe aan de algemene reserve.

2. Programma highlights

In 2015 bestaat Muziekgebouw aan 't IJ 10 jaar. In die 10 jaar is hard gewerkt aan de vernieuwing van de concertpraktijk en -beleving. Met prachtprogramma's en een nieuwsgierig, nog altijd groeiend publiek tot gevolg. En dat markeren we. Het tweede weekend van september vormde daarvoor het startschot. Het gaf ons de kans in een tijdsspanne van drie dagen de rijkdom van de hedendaagse muziekpraktijk aan een even breed als enthousiast publiek te tonen. Van partituren waarvan de inkt nog nat was tot de klassieke werken waaraan ze zijn ontsproten, van elektronische muziek tot de nieuwste vormen van beeld- en geluidskunst. Het leverde onvergetelijke momenten op, die het publiek niet had willen missen. Van 's ochtends vroeg, tot diep in de nacht was in en om het gebouw nog eens extra goed te horen hoe avontuurlijk en betoverend mooi muziek kan zijn. In al zijn verschijningsvormen.

De wethouder kunst en cultuur van de gemeente Amsterdam, Kajsa Ollongren, sprak het publiek en de ensembles op zaterdagavond toe. Vol lof over de positie die het Muziekgebouw in de loop van de afgelopen tien jaar heeft weten in te nemen. Als een podium met een prachtprogrammering van internationale allure, die in een fantastische akoestiek tot leven komt voor een breed publiek. Kranten als NRC Handelsblad, Trouw en het Parool kwamen tot een vergelijkbare conclusie: het Muziekgebouw vervult een unieke rol in de presentatie van muziek in een hedendaagse context en is here to stay.

Op 25 en 26 maart besteedde het Muziekgebouw uitgebreid aandacht aan de 90e verjaardag van Pierre Boulez. Op 25 maart voerden Tamara Stefanovich en Pierre-Laurent Aimard de volledige pianowerken van Boulez uit. Een dag later op 26 maart, de dag van Boulez' 90e verjaardag, bracht het Nieuw Ensemble in de inmiddels befaamde Donderdagavondserie een memorabel portretconcert van Pierre Boulez. Op dat moment was Boulez de enige nog levende maître onder de giganten die het gezicht van de Europese kunstmusiek in de tweede helft van de twintigste eeuw bepaalden: Berio, Stockhausen, Ligeti, Kagel, Nono en Xenakis. Boulez overleed op 5 januari 2016. Ruim twee weken daarvoor overleed een van de belangrijkste componisten van de huidige generatie, Luc Brewaeys. Zijn werk klonk in de Donderdagavondserie nog in oktober in een bijzonder concertprogramma met Collegium Vocale Gent. Hun Belgische collega's, verenigd in Het Collectief brachten onder leiding van Reinbert de Leeuw werken van de vroege Tweede Weense School. In maart presenteerde datzelfde Collectief nog samen met Collegium Vocale Gent het minder bekende, maar niet minder bijzondere koorwerk van Leoš Janáček. Ook Stockhausen kwam weer tot leven in een onvergetelijk concert van Pierre-Laurent Aimard en Tamara Stefanovich. Op het programma het hypnotiserende werk Mantra.

Onder het label The Rest is Noise programmeerden we samen met Amsterdamse Muziekorganisaties concerten van internationale artiesten die vooroplopen in pop, elektronica en muziek waar nog geen label op te plakken is. Vernieuwers uit alle hoeken: van afgelegen clubs en zolderkamers tot lokale radiostations, zoals te horen was tijdens het internationale Online Radio Festival. Daarin kwamen radiomakers, dj's en artiesten uit onder andere Los Angeles, London en Amsterdam in het Muziekgebouw bij elkaar om een ultieme marathonuitzending te maken. Met bands en artiesten als Gazelle Twin en Micachu & The Shapes trokken we van de Grote Zaal tot het Muziekgebouw op zolder wist The Rest is Noise het bereik onder een jong kritisch en nieuwsgierig publiek weer verder te vergroten.

Zo ook tijdens festivals met onze partners zoals Sonic Acts en Cross-linx. Tijdens Cross-linx presenteerde het Muziekgebouw met steun van Ammodo drie wereldpremières van

de Amerikaanse componist en gitarist Bryce Dessner die vooral bekend is van zijn werk met de veel geprezen grensoverschrijdende rockband The National. De klassiek geschoolde Dessner staat symbool voor de verbinding tussen avant-garde pop en indie-klassiek. Het Sonic Acts Festival zoomde in op de onzichtbare, onbekende en extreme verschijningsvormen van de werkelijkheid en installeerde een enorme zendmast in de Entreehal van het Muziekgebouw. Met festivals als Viva Brasil! en de Flamenco Biënnale vond niet alleen een opvallend jong, maar ook een duidelijk in wereldmuziek geïnteresseerd publiek zijn weg naar het Muziekgebouw. Zie ook de belangstelling voor de Malinese singer-songwriter Fatoumata Diawara en de van oorsprong Jemenitische zangeres Noa die als Israëlische superster wereldwijd inmiddels enkele miljoenen albums verkocht. Een soortgelijk publiek zagen we ook terug in het kader van onze serie The Rest is Noise, bij een van de legendes van de Ethio Jazz: Hailu Mergia. In de jaren 70 was Hailu Mergia een ster in Ethiopië. Het Amerikaanse label Awesome Tapes from Africa, dat Mergia's oude cassettes afstofte, deed die sterrenstatus herleven. Aan het andere eind van het Spectrum speelde oude-muziekster en gambaspeler Jordi Savall Spaanse dansen (passamezzo's), variaties en improvisaties op bekende thema's uit de 16e en 17e eeuw.

In april klonk vijf dagen lang minimal music tijdens de vierde editie van het World Minimal Music Festival. Met als special guest Terry Riley die met Philip Glass, Steve Reich en La Monte Young tot de grote vier minimal music-componisten behoort. De samenwerking met het Barbican Centre leidde tot een bijzondere productie waarbij beide instellingen de internationaal vermaarde James Holden en Luke Abbott uitnodigden te participeren in hun gezamenlijke concert 'Hello Terry Riley' ter viering van de tachtigste verjaardag van Terry Riley. De stukken Outdoor Museum of Fractals en 555Hz werden zowel opgevoerd in Amsterdam als in Londen en werden onlangs uitgebracht op dubbel-lp. De uitzending vanuit het Muziekgebouw via het in Londen gevestigde videostreaming-platform Boiler Room trok 25.000 kijkers uit binnen en buitenland.

De mix van hedendaags, klassiek en avontuurlijk repertoire in series als Piano en Strijkkwartetten blijkt voor musici en publiek bijzonder inspirerend. De pianoserie van het Muziekgebouw is inmiddels één van de twee grote pianoseries in Nederland. Het publiek voor deze succesvolle concertseries, waaronder ook Grote Zangers en Oude Muziek, groeide ondertussen gestaag door. Mede dankzij de intimiteit en de veelgeprezen akoestiek van de Grote Zaal, waarin juist kamermuziek optimaal tot zijn recht komt. We selecteren pianisten met een breed repertoire van risicovolle en avontuurlijke muziek. In 2015 waren dat onder andere Alexander Melnikov, Enrico Pace en Reinbert de Leeuw, die na vele jaren weer een volledig Satie programma bracht. Marc-André Hamelin, artist in residence in seizoen 2015 -2016, speelde op magistrale wijze de laatste sonate van Schubert. Zielsverwant en pianist Ralph van Raat, die van het Muziekgebouw een wildcard kreeg en er met het uitverkochte concert samen met het Afrikaans Amerikaans viooltalent Tai Murray een memorabele avond van maakte. Zo kopte NRC het volgende citaat van Tai Murray: 'Klassiek met cocktail, dat is een gimmick'. Daar zijn we het hartgrondig mee eens. Het Muziekgebouw bleef ook in 2015 vooroplopen en zichzelf vernieuwen. Met hart en ziel. Net zoals Ralph van Raat, Pärt bracht: op een even eigenzinnige als intelligente wijze. Zonder concessies te doen aan de kwaliteit. Datzelfde geldt voor de wijze waarop Reinbert de Leeuw Satie speelde. Ook de serie strijkkwartetten mag zich verheugen in een alsmaar groeiende publieke belangstelling. Het Artemis kwartet bracht een prachtig en intens Russisch programma en het jonge Pavel Haas kwartet overdonderde het publiek met Prokofjev, Beethoven en Bartók.

Voor het vocale repertoire biedt de Grote Zaal de gewenste en perfecte akoestiek voor solisten en koren. Hét hoogtepunt in Grote Zangers was het dubbelrecital waarmee Matthias Goerne seizoen 2015 – 2016 opende. Dé Schubert vertolker van deze tijd bracht het publiek in vervoering met zijn vertolkingen van die schöne Müllerin en Schwanengesang. Goerne is zo enthousiast over akoestiek en publiek dat hij graag wil terug keren met Schumann recitals. Het vermaarde Huelgas Ensemble bracht staand te midden van het publiek een programma met muziek van de 500 jaar geleden geboren componist Cipriano de Rore. Cappella Amsterdam schitterde in de Vespers van Rachmaninov en tijdens het jubileumweekend bracht het huiskoor van het Muziekgebouw een onvergetelijke uitvoering van de Kanon Pokajanen van Arvo Pärt. De Tallis Scholars brachten het publiek in december alvast in de Kerstsfeer.

In de serie Open je Oren! klinkt niet alleen muziek, maar vertellen de musici er ook over. Waarom houdt Simone Lamsma bijvoorbeeld zo van vioolspelen, Rick Stotijn van zijn contrabas en Eric Vloeimans van zijn trompet? Voor het jonge publiek de uitgelezen kans te horen hoe prachtig hun muziek is. Unieke concerten gepresenteerd door Dieuwertje Blok. Tijdens de serie Kindermiddagen kunnen kinderen opgroeien in het Muziekgebouw en Bimhuis: op één middag zijn er concerten voor kinderen tussen de 2 en 12 jaar. Voor de allerkleinsten organiseren we peuterconcerten, voor kinderen vanaf 6 jaar theatrale kinderconcerten en voor tieners jazzconcerten door bands die nauw met het Bimhuis verbonden zijn.

In samenwerking met het EYE Filmmuseum vertoonden we ook in 2015 toptitels uit de tijd van de zwijgende film, live begeleid met muziekscores door topmusici. Human Requiem, een productie die tot stand kwam in samenwerking met het Berlijnse Radialsystem V en de Koorbiënnale, is exemplarisch voor onze ambities op het vlak van muziektheater. De wijze waarop dit concert uit zijn reguliere setting werd gehaald en het publiek bijna letterlijk onderdompelde in een unieke muzikale ervaring hanteren we als uitgangspunt voor onze muziektheaterprogrammering. We merkten in 2015 wederom dat concerten en festivals waar muziek, theater, film en beeld op verrassende wijze samenkomen voorzien in een behoefte van het publiek. Dankzij makers en regisseurs als Paul Koek en Silbersee en partners als het EYE Filmmuseum en Sonic Acts verheugen deze interdisciplinaire concerten zich in een stijgende publieke belangstelling.

Terugkijkend constateren we dat we de koerswijziging die we aankondigden in aanloop naar het Kunstenplan 2013-2016 ook in 2015 met succes hebben doorgezet. Het Muziekgebouw functioneert als een belangrijke motor die de vernieuwing in de muziek op gang houdt. Met uniek repertoire in een historische context koppelde het Muziekgebouw een nieuwe generatie makers aan een nieuwe generatie publiek. Met een snelgroeiend bereik en een even zo snel groeiende stoelbezetting als resultaat.

3. Marketing & Communicatie

2015 stond voor een belangrijk deel in het teken van ons tienjarig bestaan. Wij hebben veel ruchtbaarheid aan het jubileum gegeven: zowel aan het jubileumweekend in september als de rest van het seizoen met verschillende bijzondere jubileumconcerten (waaronder de verzamelde ensembles) en –activiteiten. Met een publiekscampagne, duidelijke zichtbaarheid online en offline, én met het genereren van free-publicity hebben wij niet alleen ons vaste publiek weten te bereiken, maar ook publiek in stad en land dat ons niet vanzelfsprekend weet te vinden. In het kader van ons 10 jarig bestaan

kregen we met name rondom ons jubileumweekend ruime belangstelling van publiek en pers, met interviews, voorbeschouwingen en recensies.

In 2015 hebben wij meer dan voorheen gebruik gemaakt van online marketing en zijn we aan de slag gegaan met gerichte online advertising. De praktijk leert echter dat dit niet logischerwijs leidt tot meer conversie en daarmee tot voldoende rendement. Wij zullen dit zeker blijven onderzoeken. Een andere stap die wij in 2015 hebben gemaakt is het verder ontwikkelen van de marketing/communicatie voor een nieuwe doelgroep rond de reeks *The Rest is Noise*, onze serie voor jonge muziekliefhebbers met belangstelling voor nieuwe muziek en muziekcultuur. Ook zijn stappen gezet om online van *The Rest is Noise* pagina meer een platform te maken dan alleen de plek waar informatie te vinden is over concerten. De eind 2014 gestarte Facebookpagina voor *The rest is Noise* telt inmiddels 1.750 volgers, en de najaar 2015 begonnen Instagram-pagina 250. De intensieve samenwerking met onze vaste marketing- en programmapartners blijft ondertussen zijn vruchten afwerpen. Het Muziekgebouw heeft een eigen account voor Facebook en Twitter. In 2015 groeide het aantal Facebook- en Twittervolgers van het Muziekgebouw naar respectievelijk ruim 10.000 en 8.500.

In 2015 zijn we gestart met de voorbereidingen van een refresh van onze huisstijl. Belangrijke reden hiervoor is om meer visuele eenheid in onze uitingen te brengen en ons krachtiger te kunnen positioneren. De eerste uiting in de vernieuwde huisstijl is onze Highlightbrochure voor seizoen 2016 – 2017, die in april 2016 verschijnt. We hebben er veel vertrouwen in dat deze refresh niet alleen bijdraagt aan een sterke en eigentijdse presentatie naar het publiek, maar eveneens dat het de uitingen van het Muziekgebouw toegankelijker maakt.

4. Jeugd & Educatie

Het doel van de gezamenlijke afdeling Jeugd & Educatie van het Muziekgebouw en het Bimhuis is kinderen en jongeren in aanraking brengen met onze podia en hen raken met de muziek die hier klinkt: hedendaags, klassiek, jazz, impro, wereldmuziek en elektronische muziek. Dat gebeurt met workshops in de Klankspeeltuin, met concerten, rondleidingen en (bliksem)stages. De afdeling Jeugd & Educatie richt zich op complete families en alle lagen van het onderwijs.

Innovatie Klankspeeltuin

In de Klankspeeltuin kan iedereen vanaf zeven jaar op een laagdrempelige manier zelf muziek maken, componeren en improviseren met klankinstallaties. Ontwikkeling van de eigen creativiteit en samenwerken staan hierbij centraal. De Klankspeeltuin bestaat 10 jaar en is nog steeds een uniek en succesvol concept. Echter, door het intensieve gebruik van de klankinstallaties en ook door de snelle ontwikkelingen in de muziektechnologie is de Klankspeeltuin toe aan vernieuwing. In de eerste helft van 2015 is hiervoor een innovatieplan geschreven dat als basis diende voor subsidieaanvragen bij het VSBfonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie en de Maurice Amado Foundation. Deze aanvragen zijn in 2015 ingediend en volledig toegekend. Hierdoor kunnen wij in 2016 de Klankspeeltuin innoveren en een nieuwe collectie van 100 eenpersoons muziekinstrumenten samenstellen.

Basisonderwijs

Voor het basisonderwijs organiseren wij workshops in de Klankspeeltuin, schoolconcerten en bliksemstages. In samenwerking met Asko|Schönberg stond voor het tweede jaar ons participatieproject Couscous&Kaas op het programma. Helaas lukte het niet om hiervoor voldoende leerlingen te vinden, waardoor een aantal geplande schoolconcerten geannuleerd moest worden en het bezoekcijfer lager is uitgevallen dan verwacht. Dit wijst wederom op de noodzaak tot een betere afstemming tussen vraag en aanbod op stedelijk niveau (zie AMA). Naast Couscous & Kaas vonden de volgende concerten plaats voor het basisonderwijs: de uitvoering van In C van Terry Riley door vier Leerorkesten tijdens het World Miminal Music Festival, vier schoolconcerten door Oorkaan, het presentatieconcert Het Koffertje van Ida Vos (Shtetl Band Amsterdam), Banbankuné (Caribische muziek) en BimBamBennink (ICP Orchestra) en de Zing Zo concerten in samenwerking met Muziekschool Amsterdam.

Alliantie Muziekeducatie Amsterdam

Samen met het Koninklijk Concertgebouw, de Nationale Opera & Ballet, Het Nederlands Philharmonisch Orkest, Oorkaan en de organisaties die de muziekeducatiefunctie in de stad hebben, hebben wij de Alliantie Muziekeducatie Amsterdam (AMA) opgericht. Het doel is om een muziekprogramma samen te stellen dat een aanvulling en verrijking biedt op de muziekleerlijnen, waarbij podiumbezoek door leerlingen van het primair onderwijs een vaste plaats inneemt.

Voortgezet Onderwijs

Er is vanuit het Voortgezet Onderwijs veel interesse voor onze Educatie Circuits. Hier bezoeken middelbare scholen (VMBO/Havo/VWO) met meerdere klassen tegelijk het Muziekgebouw en of het Bimhuis voor een combinatie van muziekworkshops, rondleidingen en een concert. De Educatie Circuits worden op maat samengesteld en vinden plaats op een dag en tijd naar keuze. Daarnaast organiseren we participatie concerten waar professionele musici samen met de leerlingen muziek(stukken) maken en vervolgens komen uitvoeren. Hierbij werken we samen met Calefax, Kobranie en Rapucation.

Talentonwikkeling

Het Conservatorium van Amsterdam heeft in het Muziekgebouw een eigen serie waar vier verschillende ensembles en orkesten zich gedurende het seizoen presenteren. Het Nationaal Muziekinstrumentenfonds, het Conservatorium van Amsterdam en het Prinses Christina Concours verzorgen de inhoud van de acht gratis lunchconcerten in de Grote Zaal van het Muziekgebouw. Wij organiseren masterclasses voor conservatoriumstudenten door topmusici als Joshua Redman en Pierre Laurent Aimard, en presenteren jong talent in voorprogramma's van onze series Open je Oren, Strijkkwartetten en Grote Zangers.

Tijdens de projectweek in december organiseerde de jazzafdeling van het Conservatorium van Amsterdam drie workshops in het Bimhuis: de zangworkshop, een trioworkshop en een workshop Intermedia Improvisation door Jen Shyu. Daarnaast zijn in het kader van de innovatie van de Klankspeeltuin workshops gegeven aan studenten van hogescholen en technische universiteiten.

Jeugd & Familie

Kinderen kunnen muzikaal opgroeien in het Muziekgebouw en het Bimhuis. De serie Kindermiddagen is als het ware een drietrapsraket: Voor kinderen vanaf 2 jaar is de serie peuterconcerten. Voor iets grotere kinderen staan er theatrale kinderconcerten op het programma. En voor kinderen van 10 jaar de 10+ jazzconcerten in het Bimhuis. Voor en na deze concerten is er een muzikale randprogrammering in het hele gebouw. De serie Open je Oren! bestaat uit vijf concerten waar steeds één Nederlandse topmusicus centraal staat en over zijn liefde voor muziek vertelt. Dieuwertje Blok presenteert de concerten, voorafgegaan door een voorprogramma waarin wij jong talent (13-18 jaar) presenteren. Naast deze concertseries organiseren we workshops in de Klankspeeltuin voor individuele kinderen en groepen kinderen.

Team Jeugd & Educatie

Het team van de afdeling Jeugd & Educatie bestaat uit een hoofd, een medewerker, een technicus en een stagiaire. In de Klankspeeltuin werkt een team van 13 freelance klankspeeltuin docenten.

Bereik

In totaal organiseerde de afdeling Jeugd & Educatie in 2015 489 activiteiten voor 14.545 bezoekers. Grofweg verdeeld in 6.000 leerlingen die schoolconcerten bezoeken, 5.000 deelnemers aan Klankspeeltuin workshops en 3.500 leerlingen voor overige workshops, rondleidingen en bliksemstages. Hierbij zijn de bezoekers van de Kindermiddagen en Open je Oren concerten niet meegerekend.

5. Zakelijke Evenementen

De omzet Zakelijke Evenementen (ZE) was in 2015 flink hoger dan in 2014 en ook hoger dan de begroting 2015. Met een omzet van bijna € 900.000,- en een resultaat van € 550.000,- was 2015 een heel goed jaar voor de afdeling ZE dat de verwachtingen overtrof. Veel vaste klanten keerden terug en we zijn in staat geweest een aantal grote klanten te trekken voor meerdaagse congressen. Deze klanten hebben aangegeven in de toekomst terug te willen keren. Verder werd in 2015 SAIL gehouden op het IJ. Dat leverde een aantal recepties en ontvangsten op onder andere van de gemeente Amsterdam en Amsterdam in Business.

Een flink aantal vaste klanten keerde ook in 2015 terug naar het Muziekgebouw. ING, Ahold en Tomtom hielden hun aandeelhoudersvergadering in het Muziekgebouw. Zilveren Kruis Achmea hield zijn relatieavond in de Kerstperiode. Deze avond werd muzikaal opgeluisterd door Amsterdam Sinfonietta en andere musici. De klant was verguld met de manier waarop de avond werd ingevuld. Het Muziekgebouw probeert waar mogelijk de muzikale invulling van evenementen te laten verzorgen door de ensembles, zodat zij op deze manier extra inkomsten genereren. Ook de uitreiking van de Martinus Nijhoff prijs en de Prins Bernard Cultuurfondsprijs, na een jaar van afwezigheid, vonden plaats in het Muziekgebouw aan 't IJ. Alle klanten waren zonder uitzondering tevreden over de locatie en de dienstverlening vanuit het Muziekgebouw.

In 2015 haalden we een aantal grote klanten binnen die een meerdaags congres in het Muziekgebouw organiseerden. Google en Ericsson hielden een meerdaags congres. De komst van deze klanten stelt ons voor nieuwe uitdagingen waar het de ondersteuning en facilitering betreft. Er wordt hard gewerkt vanuit de afdeling ZE en ondersteunende diensten om alles optimaal te organiseren. Google en Ericsson hebben aangegeven terug te willen keren voor meerdaagse activiteiten. Ook het Scandinavische Presidents

Institute was voor het eerst bij ons te gast. Zij voelden zich erg thuis in de architectuur van het Muziekgebouw. We willen de Kleine Zaal in de toekomst voor kleinschalige (opleidings)activiteiten inzetten. Daar zijn we in 2015 mee gestart.

Sinds 2014 werkt ZE samen met andere locaties aan het IJ in IJ-venues. In 2015 zijn we lid geworden van Unique Venues of Amsterdam dat begin 2016 een feestelijke aftrap kende. In Unique Venues werken een aantal Amsterdamse instellingen/bedrijven samen op het terrein van zakelijke verhuur. Leden zijn o.a. het Concertgebouw, Scheepvaartmuseum, Carré en het DeLaMar. Het doel van de samenwerking is om de kwaliteit van de zakelijke verhuur op peil te houden door samenwerking en informatie uitwisseling en een platform te bieden voor klanten waarop unieke Amsterdamse locaties worden aangeboden.

6. Fondsenwerving en vrienden

In 2014 haalde het Muziekgebouw een recordbedrag aan fondsen binnen, een bedrag van € 187.000,-. In 2015 was dat bedrag nog hoger: € 274.000,-. Fonds21 en Prins Bernard Cultuurfonds droegen bij aan het WMMF en aan het jubileumweekend in het kader van 10 jaar Muziekgebouw in september 2015. Fonds21 steunt het Muziekgebouw bovendien vanuit de regeling 'Toekomstmuziek!'. AMMODO steunde het Muziekgebouw opnieuw met het verlenen en het in wereldpremière brengen van drie compositie opdrachten. In 2015 waren dit werken van Bryce Dessner. Het Fonds Creatieve Industrie droeg bij aan het Online Radio Festival. Het Fonds Podiumkunsten draagt jaarlijks bij aan de programmering middels de Subsidieregeling Reguliere Programmering. En tot slot hebben VSB fonds en st Doen bijgedragen aan de totstandkoming van de Wolfgang app, een toepassing voor gebruik in muziekzalen. Het VSBfonds en het Fonds Creatieve Industrie dragen bovendien vanaf 2016 elk € 50.000,- bij aan de vernieuwing van de Klankspeeltuin. Het Muziekgebouw dankt alle fondsen voor hun bijdrage en voor het in het Muziekgebouw gestelde vertrouwen.

De bijdrage vanuit de vrienden van het Muziekgebouw steeg licht. Er melden zich in toenemende mate vrienden die grotere bedragen geven en die het Muziekgebouw en zijn unieke programmering een warm hart toedragen. In ruil voor hun steun organiseert het Muziekgebouw bijzondere activiteiten voor de vrienden. Zo is er veel animo onder de vrienden voor de technische rondleidingen die het Muziekgebouw organiseert en die door het hoofd techniek worden verzorgd. De vrienden voor het leven werden getraakteerd op een diner en een concert op het podium van de Grote Zaal. Op het podium stonden de drie D vleugels die het Muziekgebouw bezit. Over het mechaniek en het stemproces werd uitleg gegeven door Ehud Loudar. Zielsverwant in het seizoen 2015 – 2016 Ralph van Raat bespeelde de vleugels en liet de mogelijkheden van elke afzonderlijke vleugel horen. Het Muziekgebouw dankt de vrienden voor hun loyale steun.

7. Personeel

Op 31 december 2015 had het Muziekgebouw 37 werknemers met een vaste uren arbeidsovereenkomst voor onbepaalde of bepaalde tijd op de loonlijst staan. In totaal bijna 31 FTE. Daarmee is het aantal FTE's gelijk aan dat in 2014, hoewel er wel wat wisselingen in de bezetting zijn geweest. Naast deze vaste uren contracten had het Muziekgebouw in 2015 een oproeproule van gemiddeld 9 FTE. Deze oproepers zijn vooral werkzaam bij de afdelingen publieksservice, educatie (klankspeeltuinbegeleiders) en

kassa. In totaal heeft het Muziekgebouw over 2015 gemiddeld 39 à 40 FTE in dienst. Met deze bezetting is het Muziekgebouw in staat het aantal activiteiten dat we momenteel uitvoeren te ondersteunen. Deze formatie biedt echter weinig mogelijkheden om het aantal activiteiten uit te breiden en nieuwe formats te ontwikkelen. Daarom onderzoekt het Muziekgebouw de mogelijkheden van een wat uitgebreidere flexibele back office, die we naar behoefte kunnen inzetten bij festivals, specials en andere bijzondere activiteiten. In de aanvraag voor het Kunstenplan 2017 - 2020 hebben we hier extra middelen voor aangevraagd.

In het Muziekgebouw werken al vanaf de opening 25 vrijwilligers die zich met veel plezier en enthousiasme inzetten als gastvrouwen/gastheren, programmaverkopers en rondleiders. Het Muziekgebouw heeft grote waardering voor hun niet aflatende inzet. Dat geldt ook voor alle andere medewerkers van het Muziekgebouw. De directie heeft groot respect voor de inzet en betrokkenheid van een ieder die zich in dit jubileumjaar heeft ingezet om alle ondernomen activiteiten tot een succes te maken.

In 2015 is het Muziekgebouw gestart met een werkdrukproject. Naar aanleiding van klachten en signalen van medewerkers over (te) hoge werkdruk is met behulp van een extern bureau de werkdruk in kaart gebracht en zijn we op zoek gegaan naar manieren om de werkdruk te verlichten. Dat doen we door te kijken naar de inrichting van de organisatie en het optimaliseren van de werkprocessen. Ook besteden we aandacht aan het efficiënter inrichten van de diverse overleggen die we binnen het Muziekgebouw kennen. Dit traject hebben we in 2015 ingezet en ronden we in 2016 af.

In 2015 is het ziekteverzuim in het Muziekgebouw flink afgenomen. Het ziekteverzuim lag in 2015 op 3% en is daarmee ruim 2% lager dan in 2014. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een forse afname van het structureel langdurig verzuim, door re-integratie of afvloeiing. Het verzuimcijfer van 3% ligt een procentpunt onder het landelijk gemiddelde.

8. Financiën

2015 was financieel gezien een goed jaar voor het Muziekgebouw. De totale inkomsten zijn € 300.000,- hoger hetgeen vooral wordt veroorzaakt door hogere inkomsten dan begroot op alle posten. Zowel qua publieksinkomsten als inkomsten uit Zakelijke Evenementen zijn we gegroeid. Ook qua fondsen zijn we gegroeid in 2015. 2015 was het beste jaar ooit wat betreft fondsenwerving. Tegenover de geworven fondsen staan uiteraard ook kosten, vandaar dat de lasten ook hoger zijn dan begroot. Maar de overschrijding daar is beduidend lager dan aan de inkomstenkant. Met een positief resultaat tot gevolg. Omdat 2015 zo goed is verlopen, kiest het Muziekgebouw er voor de programmeringsreserve niet aan te spreken, hoewel dat wel voorzien was. Het resultaat over 2015 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De verplichte reservering voor vervangingsinvesteringen kon worden gemaakt, waardoor de balanspositie van het Muziekgebouw ongeveer gelijk bleef in 2015.

Voor wat betreft het genereren van eigen inkomsten blijft het Muziekgebouw het onverminderd goed doen. Met name door de overall stijging van de eigen inkomsten ligt het percentage eigen inkomsten in 2015 op 49%, ver boven de norm van 25% die de gemeente Amsterdam hanteert.

De financiële positie van Muziekgebouw aan 't IJ is onverminderd sterk. Solvabiliteit (1,18) en liquiditeit zijn goed, de liquiditeit wordt gedurende het jaar adequaat bewaakt.

En de balanspositie biedt voldoende ruimte om te investeren en verantwoorde risico's te nemen. De directie en de RvT hebben met de accountant een gesprek gevoerd over de jaarrekening en het accountantsverslag 2015.

Risicomanagement

Risicomanagement is integraal onderdeel van het gevoerde beleid en ligt formeel vast verdeeld in de onderdelen: strategie, operationeel, financieel, financiële verslaggeving en wet- en regelgeving. De directie is goed op de hoogte van de belangrijkste risico's en onzekerheden binnen de branche en is van mening dat de interne risicomanagement- en controlesystemen waarmee de organisatiebrede risico's worden beheerst in 2015 adequaat hebben gewerkt.

De belangrijkste strategische risico's voor Muziekgebouw aan 't IJ zijn het behouden van de subsidie van de Gemeente Amsterdam, het op peil houden van de bezoekersaantallen en het monitoren van de gevolgen van het nieuwe kunsten plan 2017-2020 van de Gemeente Amsterdam op de missie van Muziekgebouw aan 't IJ. Muziekgebouw aan 't IJ volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en heeft hierop geanticipeerd in haar meerjarenbegroting. Operationele en financiële risico's (prijs-, liquiditeits-, koers- en renterisico's) zijn vastgelegd in de managementinformatie en worden maandelijks geanalyseerd. De bewaking van de financiële positie en het bijstellen op basis van de financiële risico's vindt periodiek plaats. Muziekgebouw aan 't IJ stelt maandelijks een herijkte jaarresultaatprognose op.

9. Restaurant Zouthaven

De omzet van restaurant Zouthaven is in 2015 zo'n 5% lager dan de omzet in 2014. Deze daling hangt samen met het aantal activiteiten in het Muziekgebouw dat lager was dan in 2014. In 2015 werden opnieuw veranderingen doorgevoerd in het restaurant met als doel het beter te doen aansluiten bij de uitstraling van het Muziekgebouw. Ook werd de interne organisatie doorgelicht en aangepast. Eind 2015 werd 360 Food Events, onderdeel van Jaarbeurs Catering Services, overgenomen door Ma Guise, een grote cateraar gevestigd in Berkel en Rodenrijs. Ma Guise exploiteert onder andere de Dudok grand cafés in Arnhem, Den Haag en Rotterdam. 360 Food Events is preferred supplier voor de catering bij zakelijke evenementen in het Muziekgebouw. Ma Guise neemt de horecaovereenkomst tussen Jaarbeurs Catering Services/ Verhaaf Party Catering en het Muziekgebouw integraal over. Restaurant Zouthaven deed goede zaken tijdens SAIL 2015.

10. Vooruitblik 2016

In de vooruitblik voor 2015 gaven we aan dat we beperkt werden in onze ambities door de druk op de organisatie na een paar jaar van bezuinigen en meer werk doen met minder mensen. Qua zakelijke evenementen wilden we ten opzichte van 2013 en 2014 terrein terug winnen. Dat laatste is gelukt. Zakelijke evenementen heeft en heel goed jaar gedraaid. En ook aan de culturele kant hebben we het heel goed gedaan. Ten opzichte van vergelijkingsjaar zijn we verder gegroeid.

2016 is het laatste jaar van het Kunstenplan 2013 – 2016. Ondanks de forse bezuiniging die vanaf 2013 jaarlijks werd opgelegd, heeft het Muziekgebouw het goed gedaan. Die lijn willen we in 2016 verder doortrekken. We willen het aantal concerten en de bezoekersaantallen op het huidige hoge niveau handhaven. Willen we de ingeslagen weg

op een verantwoorde manier vervolgen en het Muziekgebouw naar een nog hoger plan tillen, dan is een toename aan financiële ruimte een eerste prioriteit. Daarom hebben we in de Kunstenplanaanvraag voor 2017 – 2020 extra subsidie aangevraagd bij de gemeente Amsterdam. Samen met onze partners en de gemeente Amsterdam moeten we ervoor waken dat Amsterdam zijn vooraanstaande internationale positie op het vlak van vernieuwing in de contemporaine muziekcultuur niet verliest.

Voor wat betreft Zakelijke Evenementen zetten we in op bestendiging van de omzetcijfers over 2015. We proberen vaker meerdaagse, grootschalige congressen binnen te halen. In dat opzicht verwachten we veel van onze samenwerking in IJ-Venues en Unique Venues.

Het Muziekgebouw investeert in 2016 in een nieuw planningssysteem en in e-ticketing. Beide projecten hopen we met ingang van seizoen 2016 - 2017 operationeel te hebben. Verdere investeringen betreffen vervangingsinvesteringen die we financieren uit de reserve die we hiervoor hebben opgebouwd. Qua personele bezetting gaan we uit van de vaste bezetting die we nu hebben. Bij projecten, festivals en specials waarvoor extra personele inzet wordt gevraagd, zetten we in op een flexibele back office.

De gemeente Amsterdam zijn wij meer dan erkentelijk voor de ondersteuning voor onze plannen. Daarnaast danken wij AMMODO, het Fonds Podiumkunsten, Fonds21, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSBfonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, Stichting Doen en het de Maurice Amado Foundation voor hun bijdragen om bijzondere projecten te realiseren.

Amsterdam, 17 maart 2016

Maarten van Boven
Algemeen en artistiek directeur

Boudewijn Berentsen
Zakelijke directeur

Begroting 2016

	Begroting 2016
BATEN	
1 Publieksinkomsten	1.240.500
2 Overige inkomsten	956.500
3 Indirecte inkomsten	88.000
Totaal Opbrengsten	2.285.000
4 Subsidie gemeente Amsterdam	2.703.100
5 Bijdragen uit fondsen	179.000
6 Bijdragen uit private middelen	35.000
Totaal Subsidies / Bijdragen	2.917.100
Percentage eigen inkomsten	48%
TOTAAL BATEN	5.202.100
LASTEN	
7 Beheerlasten personeel	485.500
8 Beheerlasten materieel	1.473.500
Totaal Beheerlasten	1.959.000
9 Activiteitenlasten personeel	2.592.000
10 Activiteitenlasten materieel	511.500
Totaal Activiteitenlasten	3.103.500
TOTAAL LASTEN	5.062.500
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	139.600
11 Saldo rentebaten/-lasten	15.000
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	154.600
12 <i>Toerekening bestemmingsreserve verv. activa</i>	162.630
13 <i>Benutting bestemmingsreserve verv. Activa</i>	(30.000)
14 <i>Restant toerekenen algemene reserve</i>	21.970
	154.600

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van Muziekgebouw aan 't IJ heeft in 2015 vier keer vergaderd. In de vergaderingen is de Raad van Toezicht steeds adequaat geïnformeerd over de voortgang, de artistieke en financiële stand van zaken en de beleidsplannen van het Muziekgebouw aan 't IJ. In de vergadering van december 2015 heeft de RvT uitgebreid met de directie van gedachten gewisseld en input geleverd voor de Kunstenplanaanvraag 2017 – 2020 van het Muziekgebouw. De RvT heeft conceptversies van dit plan vervolgens van commentaar voorzien en de raad heeft er alle vertrouwen in dat de ingediende aanvraag positief beoordeeld zal worden door de Amsterdamse Kunstraad.

Na het aftreden van Marieke Schoenmakers in maart 2015 is de RvT aan de slag gegaan met de werving voor een nieuw RvT lid. Om een goede man – vrouw verhouding in de raad te waarborgen en daarmee ook de Governance Code Cultuur te volgen werd gezocht naar een vrouwelijke kandidaat. In de profielschets werd de nadruk gelegd op kennis en vaardigheden met betrekking tot fondsenwerving en sponsoring en ook kennis over governance was een punt van aandacht. De RvT heeft met de benoeming van Carolien Croon iemand gevonden die precies in het profiel past. Carolien Croon is per 1 januari 2016 toegetreden tot de RvT. Met de benoeming van Carolien Croon bestaat de RvT weer uit vijf leden, twee vrouwen en drie mannen, zoals statutair vastgelegd.

De RvT van het Muziekgebouw volgt bij zijn toezicht en in zijn verhouding met de directie de Governance Code Cultuur. In dat kader heeft de RvT in 2015 zijn eigen functioneren geëvalueerd. De RvT constateerde dat we in het algemeen goed op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen en de kansen en bedreigingen. En dat de Raad qua samenstelling en rol- en taakverdeling goed op orde is met een verzameling van kennis en competenties die complementair zijn. De Raad heeft vastgesteld dat de benodigde kennis (artistiek, financieel, juridisch, marketing, fondsenwerving, governance) in het publieke en private domein in ruime mate voorhanden is in de RvT en de diversiteit en onafhankelijkheid voldoende gewaarborgd is. Met de beide directeuren vonden functioneringsgesprekken plaats. Van deze gesprekken zijn verslagen gemaakt. De RvT is tevreden over het functioneren van de directie van het Muziekgebouw. Wel stelt de RvT vast dat het goed zou zijn met enige regelmaat contact te hebben met (een vertegenwoordiging van) de medewerk(st)ers van het Muziekgebouw. De RvT heeft aan de directie gevraagd hier voorbereidingen voor te treffen. De RvT is tevreden over de bezoekersaantallen in combinatie met een kwalitatief rijke en hoogwaardige programmering en verzoekt de directie de ingeslagen koers te volgen en tegelijkertijd te zorgen voor voldoende inkomsten uit evenementen om de geambieerde groei mogelijk te maken. De RvT heeft er vertrouwen in dat medewerkers en directie deze ambities kunnen waarmaken.

De Raad heeft de jaarrekening over 2015 goedgekeurd, als ook de begroting voor 2016. De financiële positie van Muziekgebouw aan 't IJ is solide en biedt voldoende mogelijkheden voor de toekomst. De verwachtingen en beleidsplannen voor de toekomst zijn reëel en goed onderbouwd. De Raad is positief over het feit dat 2015 financieel zo goed is verlopen dat er geen beroep hoefde te worden gedaan op de programmeringsreserve, ondanks de extra uitgaven in verband met het jubileumweekend. De raad stemt in met het voorstel van de directie om het resultaat van 2015 toe te voegen aan de algemene reserve.

Vooruitkijkend naar seizoen 2016 - 2017 kijken wij uit naar de Cello Biënnale die voor de zesde keer wordt gehouden in het Muziekgebouw en naar het World Minimal Music Festival dat in april 2017 plaats vindt. Verder verheugt de RvT zich op de rijke en diverse programmering van het Muziekgebouw die mede wordt gedragen door de rijke Nederlandse ensemblecultuur. De RvT zal in 2016 vooral letten op de voortgang rondom het Kunstenplan 2017 – 2020 en op kostenbeheersing.

Amsterdam, 17 maart 2016

Raad van Toezicht Muziekgebouw aan 't IJ

Sijbolt Noorda, voorzitter

Henk van der Meulen, lid

Silvia van der Heiden, lid

Wietse Tjoelker, lid

Carolien Croon, lid

Bestuurssamenstelling

Directie

Maarten van Boven	Algemeen en artistiek directeur
Boudewijn Berentsen	Zakelijk directeur

Raad van Toezicht

Sijbolt Noorda	Voorzitter. Voormalig voorzitter van de vereniging van universiteiten en voormalig voorzitter Holland Festival. Aangetreden per 27 oktober 2014, herbenoembaar per 27 oktober 2017, aftreden per 27 oktober 2020.
Henk van der Meulen	Lid Directeur Koninklijk Conservatorium Den Haag, Vice voorzitter College van Bestuur Hogeschool der Kunsten, Den Haag Aangetreden per 1 juli 2012, herbenoembaar per 1 juli 2015. Aftreden per 1 juli 2018.
Marieke Schoenmakers	Lid Directeur Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten den Haag, lid van het College van bestuur van de Hogeschool der Kunsten den Haag. Voormalig Directeur VPRO. Aangetreden per 8 april 2010, herbenoembaar per 8 april 2013, Afgetreden per 18 maart 2015.
Silvia van der Heiden	Lid Hoofd marketing & communicatie VPRO. Aangetreden per 27 oktober 2014, herbenoembaar per 27 oktober 2017, aftreden per 27 oktober 2020.
Wietse Tjoelker	Lid Directeur-eigenaar WBT management & advies. Aangetreden per 27 oktober 2014, herbenoembaar per 27 oktober 2017, aftreden per 27 oktober 2020.

Carolien Croon

Lid

Adviseur beleid en strategie culturele organisaties bij Hôtel des Muses.

Aangetreden per 1 januari 2016, herbenoembaar per 1 januari 2019, aftreden per 1 januari 2022.

Het bestuur en toezicht van Muziekgebouw aan 't IJ geschiedt volgens de principes en best practices van de Code Cultural Governance. Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Balans per 31 december 2015 (model I)

	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA		
1 Materiële vaste activa		
Inventaris, apparatuur en vleugels	455.439	449.946
Overige bedrijfsmiddelen (klankspeeltuin)	47.612	57.473
	503.051	507.419
2 Financiële vaste activa	2.388	2.435
Totaal Vaste activa	505.439	509.854
3 Vorderingen	446.203	557.296
4 Liquide middelen	1.607.582	1.430.959
Totaal Vlottende activa	2.053.785	1.988.255
TOTAAL ACTIVA	2.559.224	2.498.109
PASSIVA		
5 Algemene reserve	241.842	197.398
6 Bestemmingsreserve	1.141.841	1.023.488
Totaal Eigen Vermogen	1.383.683	1.220.886
Voorzieningen		
7 Personele voorziening	-	39.588
Langlopende schulden		
8 Egalisatierekening	90.208	96.633
Totaal Langlopende Schulden	90.208	96.633
Kortlopende schulden		
Crediteuren	164.500	274.992
9 Belastingen en premies soc. verzekeringen	84.106	64.251
10 Nog te betalen en vooruitontv. bedragen	836.727	801.759
Totaal Kortlopende schulden	1.085.333	1.141.002
TOTAAL PASSIVA	2.559.224	2.498.109

Exploitatierkening 2015 (model II)

	2015	Begroting 2015	2014
BATEN			
1 <i>Publieksinkomsten</i>	1.158.102	1.090.000	1.245.684
2 <i>Sponsorinkomsten</i>	-	-	-
3 <i>Overige inkomsten</i>	1.027.138	982.000	975.015
4 <i>Indirecte opbrengsten</i>	114.829	75.000	76.608
Totaal Opbrengsten	2.300.069	2.147.000	2.297.307
5 <i>Subsidie gemeente Amsterdam</i>	2.702.532	2.706.100	2.706.952
6 <i>Bijdragen uit fondsen</i>	273.849	131.000	187.756
7 <i>Bijdragen uit private middelen</i>	41.179	35.030	35.793
Totaal Subsidies / Bijdragen	3.017.560	2.872.130	2.930.501
<i>Percentage eigen inkomsten</i>	49%	46%	48%
TOTAAL BATEN	5.317.629	5.019.130	5.227.808
LASTEN			
8 <i>Beheerlasten personeel</i>	475.228	478.500	450.642
9 <i>Beheerlasten materieel</i>	1.430.603	1.426.000	1.422.771
Totaal Beheerlasten	1.905.831	1.904.500	1.873.413
10 <i>Activiteitenlasten personeel</i>	2.639.403	2.567.000	2.718.639
11 <i>Activiteitenlasten materieel</i>	622.171	475.000	632.043
Totaal Activiteitenlasten	3.261.574	3.042.000	3.350.682
TOTAAL LASTEN	5.167.405	4.946.500	5.224.095
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	150.224	72.630	3.713
12 <i>Saldo rentebaten</i>	12.573	15.000	19.238
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	162.797	87.630	22.951
13 <i>Toerekening bestemmingsreserve verv. activa</i>	162.630	162.630	162.630
14 <i>Benutting bestemmingsreserve verv. Activa</i>	(44.277)	(32.360)	(32.060)
15 <i>Benutting bestemmingsreserve Programmering</i>	-	(75.000)	(70.000)
16 <i>Benutting bestemmingsreserve Marketing</i>	-	-	(40.000)
17 <i>Restant toerekenen algemene reserve</i>	44.444	32.360	2.381
	162.797	87.630	22.951

Toelichting verschil begroot en behaald resultaat 2015

1. Publieksinkomsten

Een toename van het aantal concerten en de bezoekersaantallen (ruim 21.000 bezoekers meer dan begroot in het Kunstenplan 2013-2016) heeft geresulteerd in een toename van onze publieksinkomsten. Vergeleken met 2014 zijn de inkomsten lager, 2014 was qua aantal activiteiten en bezoekers een enorme uitschieter.

2. Sponsoring

De sponsormarkt blijft moeilijk. Het is het Muziekgebouw ook in 2015 niet gelukt sponsors aan te trekken. De tegenvallende resultaten in voorgaande jaren was de reden om hiervoor in 2015 niet meer specifiek te begroten. Onze inspanningen blijven natuurlijk wel bestaan.

3. Overige inkomsten

2015 Was een succesvol jaar voor de afdeling Zakelijke Evenementen. Het aantal evenementen en bezoekers is niet erg afwijkend van 2014, maar de omvang van de activiteiten echter wel. Het verschil tussen de doorbelaste kosten en de gemaakte kosten doorbelasting is minder dan begroot en minder dan in 2014. Dit heeft te maken met de afspraak dat we de huisvestingskosten van de Klankspeeltuin niet meer zouden doorbelasten, dit is ten onrechte wel in de begroting 2015 terechtgekomen.

4. Indirecte opbrengsten

In 2015 heeft Muziekgebouw cateringafdracht ontvangen van onze vaste cateraar Verhaaf Partycatering. De omvang ervan vergeleken met begroting en 2014 loopt in de pas met de extra inkomsten bij Zakelijke evenementen. Vanuit restaurant Zouthaven heeft geen aanvullende afdracht plaatsgevonden. De benodigde jaaromzet daarvoor is niet gerealiseerd.

6. Bijdragen uit fondsen

De overige subsidies en de ontvangen bijdragen zijn als volgt te specificeren:

Overige subsidies / bijdragen	
Fonds 21 tbv The Rest is Noise seizoen 14-15	17.500
Fonds 21 tbv WMMF 2015	35.000
Fonds 21 tbv jubileumweekend sept 2015	25.000
Stichting Ammodo	13.123
VSB fonds tbv The Rest is Noise seizoen 14-15	17.500
Prins Bernhard Cultuurfonds tbv WMMF 2015	20.000
Prins Bernhard Cultuurfonds tbv jubileumweekend sept 2015	20.000
Fonds voor de Podiumkunsten Subsidie Reguliere Programmering (SRP) 2013-2015	32.083
VSB fonds tbv project Wolfgang	30.000
St. Doen tbv poject Wolfgang	33.600
King Baudouin foundation inzake Maurice Amado	8.043
Stimuleringsfonds Creatieve industrie tbv Online Radio Festival	20.000
Overig, Dutch Culture tbv Online Radio Festival	2.000
	273.849

Toelichting verschil begroot en behaald resultaat 2015

Er is zeer veel meer ontvangen dan begroot. Door speciale projecten als World Minimal Music Festival en het Online Radio Festival, maar ook het 10-jarig jubileum zijn er meer aanvragen gedaan dan normaal, welke allen zijn gehonoreerd. Voor het project Wolfgang, ten behoeve van de ontwikkeling van een app voor muziekzalen, is de aanvraag door ons ingediend, maar betreft het een gezamenlijk project met derden.

Fonds 21 (voorheen SNS REAAL fonds)

In Fonds 21 vinden wij de afgelopen jaren een zeer trouwe partner in de ondersteuning van bijzondere projecten zoals het World Minimal Music Festival. Ook heeft Fonds 21 mede bijgedragen aan de ontwikkeling van de Donderdagavondserie, The concertenreeks The Rest is Noise en heeft zij vanaf 2011 tot en met 2014 de afdeling Educatie in haar ontwikkeling gesteund. Voor controledoeleinden specificeren wij de bijdrage per kalenderjaar, de verantwoording vindt per seizoen plaats.

Fonds 21 projectnummer 201406100 seizoen 2014-2015	
The Rest is Noise	€35.000
(waarvan 50% werd verantwoord en uitgegeven in 2014)	
Fonds 21 projectnummer 201406476 World Minimal Music Festival	€35.000
April 2015.	
Fonds 21 projectnummer 201506858 Muziekgebouw aan 't IJ 10 jaar	€25.000

7. Bijdrage uit private middelen

In 2012 heeft het Muziekgebouw ingezet op het werven van Vrienden. Een vaste schare trouwe vrienden doneert jaarlijks een bedrag aan het Muziekgebouw. Een natuurlijk verloop, retentie van circa 7 tot 10%, is een normaal verschijnsel bij gelijkblijvende inspanning. Dat we toch hoger uit zijn gekomen dan begroot, is te danken aan een aantal eenmalige donaties in verband met het 10-jarig jubileum, maar ook door het vastleggen van een aantal periodieke giften middels een overeenkomst, hetgeen sinds 2014 zonder tussenkomst van de notaris kan worden afgehandeld.

8. Beheerlasten personeel

De beheerlasten personeel zijn conform begroting. De inzet voor administratief personeel is hoger uitgevallen dan begroot door extra inzet in verband met het gereedmaken van de jaarrekening 2014. De overige personeelskosten vallen daarentegen lager uit dan begroot. Niet alle posten die hieronder vallen zijn volledig gerealiseerd (studiefaciliteiten, arbobeleid en ziekteverzuim).

8 – 10. Pensioenlasten

Muziekgebouw aan 't IJ heeft per 1 oktober 2012 de pensioenvoorziening van haar werknemers ondergebracht bij de stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Dit is conform de cao Nederlandse Podia waar het Muziekgebouw bij is aangesloten. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst. De uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder heeft een looptijd van 10 jaar. Door de kredietcrisis en de dalende rente in het afgelopen jaar bevindt de pensioenuitvoerder zich per balansdatum 2015 in een reservetekort. De dekkingsgraad (marktwaarde van de beleggingen uitgedrukt in een percentage van de voorziening

Toelichting verschil begroot en behaald resultaat 2015

pensioenverplichtingen volgens de grondslagen van DNB) van het fonds per balansdatum was 97%. Het minimaal vereiste eigen vermogen (dekkingsgraad) volgens DNB is 105%.

9. Beheerlasten materieel

De huisvestingskosten zijn iets lager dan begroting, de jaarlijkse indexatie was 1,1% lager dan begroot (2%).

De afschrijvingskosten zoals begroot zijn inclusief de afschrijvingslasten voor de afdeling educatie/klankspeeltuin. De verantwoording voor deze kosten is gespecificeerd in de totale kosten van de afdeling educatie op pagina 37.

10. Activiteitenlasten personeel

Voor de toelichting tussen begrote en gerealiseerde uitgaven voor musici, moeten de realisatie en begroting in samenhang met de activiteitenlasten materieel worden gezien. De programmering loopt per seizoen en is vastgesteld op een totaal bedrag, dat later onderverdeeld wordt in honoraria, reis- en verblijfkosten en overige toe te rekenen lasten (bijv. inhuur van extra technische middelen voor buitenlandse ensembles, festivals e.a.). Het jaar 2015 laat een uitgave zien op de inzet van musici conform begroting, maar wel veel lager dan de realisatie 2014.

De inzet en daarmee de kosten van flexibel personeel publieksservice en techniek fluctueert met het aantal gerealiseerde activiteiten.

11. Activiteitenlasten materieel

De overige activiteitenkosten zijn fors hoger dan begroot, dit heeft te maken met de extra uitgaven die samenhangen met verkregen subsidies, zo lopen de uitgaven voor de Wolfgang app, zie onder 6, via deze post. Maar ook de extra uitgaven die gedekt worden door de verkregen subsidies voor World Minimal Music en het Online Radio Festival en het 10-jarig jubileum lopen via deze post.

De kosten voor afdracht auteursrechten zijn lager dan begroot. Auteursrechten die worden afgedragen aan vereniging Buma staan in direct verband met de ontvangen recette en uitbetaalde uitkoopsommen. Bij een hogere dan begrote recette (en lagere uitkoopsommen) is de reservering die vanuit deze recette wordt gemaakt voldoende om de af te dragen kosten te dekken.

Voor de publiciteitskosten specifiek geldt een vergelijkbaar verhaal als voor de overige activiteitenkosten. Door de vele activiteiten zijn er ook veel extra publiekscampagnes gevoerd. De extra kosten worden deels vergoed vanuit de subsidies, dit geldt niet voor alles, dit behoeft voor de toekomst begrotingstechnisch nadere aandacht.

12. Saldo rentebaten

Overtollige saldi op de rekening courant worden direct doorgesluisd naar de spaarrekening, maarde renteopbrengst welke wij van onze bankier ontvangen is momenteel laag waardoor het begrote bedrag, dat al lager was dan de opbrengst 2014, niet is gehaald. Muziekgebouw neemt geen risico's bij het laten renderen van de financiële middelen, maar laat zich terzake adviseren door de accountmanager bij de Rabobank. Alle spaartegoeden zijn direct opvraagbaar.

Toelichting verschil begroot en behaald resultaat 2015

13. Dotatie bestemmingsreserve meerjarenonderhoud (MOP)

De voorziening vervanging/herinvestering wordt ten laste van de algemene reserve geboekt en als bestemmingsreserve in de balans verwerkt in plaats van in de verlies- en winstrekening. Voor begrotingsinzichten wordt dit bedrag wel jaarlijks in de begroting voorzien.

De bestedingen op de bestemmingsreserve MOP zijn hieronder gekwalificeerd:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bestemmingsreserve aanvang boekjaar	0	271.490	423.304	568.535	707.918	838.488
eenmalige toevoeging spaarverplichting	108.860	0	0	0	0	0
jaarlijkse toevoeging	162.630	162.630	162.630	162.630	162.630	162.630
Planning volgens MOP						
Geluid	0	0	0	35.000	0	250.000
Licht	0	0	0	7.500	0	137.000
Projectie	0	0	0	8.000	0	25.000
Vleugels	0	0	0	0	0	20.000
Overig	0	0	0	0	0	22.000
totaal te investeren	0	0	0	50.500	0	454.000
Investerings boekjaar						
Geluid	0	51.476	0	47.367	4.500	0
Licht	0	0	0	0	13.448	0
Projectie	0	35.518	0	7.860	0	0
Vleugels	0	0	0	0	105.786	0
Overig	0	0	0	0	31.652	54.176
geïnvesteed	0	86.994	0	55.227	155.386	54.176
Vrijval afschrijvingslasten	0	10.816	17.399	23.247	32.060	44.277

De investeringen worden in de balans geactiveerd. In 2015 is een aantal investeringen eigenlijk gepland voor 2015 naar voren schoven, de verwachte levensduur is langer dan eerder verwacht. Eind 2015 is het MJOP geactualiseerd in verband met de nieuwe aanvraag voor het kunstenplan 2017-2020.

14. Benutting bestemmingsreserve MOP

De afschrijvingslasten van €44.277 worden ten gunste van de jaarlijkse reservering gebracht. Dit is conform de richtlijnen en het onderliggende plan zoals bekend bij de gemeente Amsterdam.

16. Bestemmingsreserve Programmering

In de begroting 2015 was een bedrag van €75.000 opgenomen om te benutten uit de bestemmingsreserve programmering. Dit in verband met een aantal grote evenementen die in 2015 zouden plaatsvinden, zoals het World Minimal Music festival, het Online Radio

Toelichting verschil begroot en behaald resultaat 2015

Festival en het 10 jarig jubileum van het Muziekgebouw. De bijdragen uit fondsen voor deze evenementen overstegen echter de verwachtingen. Hierdoor hoeft de bestemmingsreserve niet benut te worden.

Toelichting aanvullend

Kengetallen 2015

Realisatie	Realisatie	Kunstenplan 2013-2016	Realisatie	Realisatie
	2015	2015	2014	2013
Activiteiten				
Eigen programmering Grote Zaal	149	135	175	141
Eigen programmering overig	55		32	18
Inhuur Grote Zaal	65	77	83	68
Inhuur Kleine Zaal	6		12	15
	275	212	302	242
Bezoeken				
Eigen programmering Grote Zaal	62.550	40.500	67.922	56.127
Eigen programmering overig	8.009		3.763	2.282
Inhuur Grote Zaal	31.372	40.500	43.575	38.892
Inhuur overig	663		1.293	663
	102.594	81.000	116.553	97.964
Zakelijke evenementen				
	82	100	70	71
	19.898	20.000	18.852	19.169
Overig				
	38	4	18	24
	5.857		1.394	2.032
Educatie				
	489	518	526	508
	14.545	18.900	15.959	15.595

De programmering van Muziekgebouw vindt plaats in de Grote Zaal met een maximum capaciteit van 725 stoelen en in de Kleine Zaal met een capaciteit van 100 stoelen en in een enkel geval ook in samenwerking met en in het Bimhuis.

Bespelers in Muziekgebouw maken gebruik van de flexibele zaal en de mogelijkheid tot verschillende opstellingen. Hierdoor kan de zaalcapaciteit per concert wijzigen en kan op bovenstaande aantallen geen gemiddelde zaalbezetting worden bepaald.

Overige activiteiten

Dit betreft rondleidingen, tentoonstelling en cursus. Bij de overige activiteiten rekenen wij niet het aantal randactiviteiten rondom concerten, zoals in de series 'listen to this' en 'the rest is noise' mee. Inleidingen en lezingen voorafgaand aan het concert zijn ook niet geteld als extra activiteiten.

Amsterdam, 17 maart 2016

Maarten van Boven
Algemeen en artistiek directeur

Boudewijn Berentsen
Zakelijk directeur

Overige gegevens

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2016 zijn de aandelen van Verhaaf Party catering B.V. overgenomen door Ma Guise Beheer B.V. Er is een nieuwe tripartiete overeenkomst getekend waarin alle onderliggende afspraken zijn overgenomen.

Resultaatbestemming

Statutair bepaald zijn aan de goedkeuring van de Raad van Toezicht onderworpen de besluiten van de directie omtrent het vaststellen van de begroting en de jaarrekening.

De directie stelt voor het resultaat voor bestemming na toerekening aan de bestemmingsreserve vervanging vaste activa en na benutting van de bestemmingsreserve vaste activa toe te voegen aan de Algemene Reserve, een bedrag ter grootte van €44.444. De Raad van Toezicht heeft in haar vergadering van 17 maart 2016 hiermee ingestemd.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en Raad van Toezicht van Stichting Muziekgebouw aan 't IJ

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag op pagina 18 tot en met 37 opgenomen jaarrekening over 2015 van Stichting Muziekgebouw aan 't IJ te Amsterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016 van de Gemeente Amsterdam en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016 van de Gemeente Amsterdam. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Muziekgebouw aan 't IJ per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met het Handboek verantwoording subsidies Kunstenplan 2013-2016 van de Gemeente Amsterdam en de bepalingen van en krachtens de WNT.

Verklaring betreffende het bestuursverslag

Op basis van onze werkzaamheden overeenkomstig de Nederlandse controlestandaard 720 vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven' is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Amstelveen, 25 maart 2016

KPMG Accountants N.V.

E. Breijer RA